

Klima- og Miljødepartementet
Postboks 8013 DEP
0030 OSLO

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>	<i>Dato:</i>
19/465-7	5065/19	K05 &13	Bjørn Gussgard		13.09.2019

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING AV ENDRINGER I ROVVILTFORVALTNINGEN

Fra møtet i Kommunestyret den 12.09.2019, sak nr.: 50/19.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Folldal kommune har følgende uttalelse til høring på endringer i rovviltforvaltningen:

Folldal kommune mener at ordlyden når det må anses påkrevd må fjernes fra forslaget i Naturmangfoldslovens i § 17. Nødvergeretten må på ingen måte innskrenkes. Det bemerkes i tillegg at både dagens lovbestemmelse og den foreslåtte endringen fastslår at felling av rovvilt under de gitte omstendigheter som tillater bruk av nødvergeretten er en lovlig handling. Man stiller seg undrende til at politi og påtalemyndighet i en del tilfeller ser ut til å starte omfattende etterforskning på rutinemessig grunnlag av det som i utgangspunktet er en lovlig handling. Dette vil kunne medføre en betydelig tilleggsbelastning for den dyreeier som ser seg nødt til å ta i bruk nødvergeretten i en gitt situasjon, og vil i verste fall kunne medføre at dyreeiere vegrer seg mot å ta i bruk nødvergeretten for å beskytte husdyr.

Det støttes opprettelse av ei mest mulig uavhengig rovviltklagenemnd. Det er viktig at nemnda også har husdyrfaglig kompetanse og Landbruksdepartementet bør derfor involveres i oppnevning av nemndas medlemmer i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet.

Det frarådes reduksjon av antallet rovviltregioner fra 8 til 4 eller 5. Forslaget slik det står nå vil svekke mulighetene for lokal innflytelse på soneinndeling og fellingskvoter for de områder der det er høye målsetninger på rovdyrbestander og høyt konfliktnivå. Når soner for rovvilt og beiteprioriterte områder skal fordeles innenfor en så stor enhet som den foreslåtte region Østlandet med vidt forskjellige kulturer for utnyttelse av utmarka, utvannes muligheten for å nå fram med lokal kunnskap og ønske om lokale prioriteringer. Dette vil medføre at konfliktnivået øker, og at mere av lokalt engasjement vil forflytte seg ut av rovviltregioner og rovvilt nemnder og over på andre arenaer. Det nye Innlandet fylke med Hedmark og Oppland bør være en rovviltregion.

Postadresse
2580 FOLLDAL

Besøksadresse
Gruvvegen 7
E-post: postmottak@folldal.kommune.no

Telefon
62 49 10 00

Org.nr: NO 939885684
Bankgiro: 1895.07.00072

Folldal kommune

Det støttes ikke å opprette et nytt nivå med område sør og område nord i tillegg til rovviltregionene. Dette vil svekke rovviltregioner og rovviltneemndene sin myndighet og vil bidra til mindre lokal innflytelse.

Det støttes at Landbruksdirektoratet gis rett til å uttale seg om regionale forvaltningsplaner for rovvilt, i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet. Økt husdyrfaglig kompetanse vil kunne virke konfliktdempende. Det er dessuten viktig at departementer og direktorater for henholdsvis landbruk og miljø samhandler seg i mellom, framfor at utøvende beitebrukere kommer i skvis mellom departement og direktorat med ulike innfallsvinkler. Mattilsynet som er underlagt Landbruksdepartementet krever reduserte tap av husdyr på utmarksbeite, mens Klima- og Miljøverndepartementet sitter med myndigheten på fellingskvoter.

Det støttes at kommuner gis klagerett på vedtak vedrørende felling av rovvilt.

Det støttes de foreslåtte tiltak for effektivisering av lisensjakta på jerv. Det bør gis adgang til bruk av lys ved åtejakt på jerv. Dagens krav til fysisk tilsyn av fangstbås for jerv bør erstattes med elektronisk overvåkning. I tillegg bør lisensjakt på jerv starte samtidig med reinsjakta 20. august.

Med hilsen

Bjørn Gussgard
jordbrukssjef

Silje Lindstad Gullberg
servicekonsulent

Dette er et elektronisk godkjent dokument og sendes ut uten signatur.

Vedlegg: SAMLET SAKSFREMSTILLING - HØRING AV ENDRINGER I
ROVVILTFORVALTNINGEN

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 19/465

SAMLET SAKSFREMSTILLING - HØRING AV ENDRINGER I ROVVILTFORVALTNINGEN

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
63/19	Formannskapet	29.08.2019
50/19	Kommunestyret	12.09.2019

Vedlegg:

Ingen

Melding om vedtak sendes til:

Klima- og Miljødepartementet, Postboks 8013 DEP, 0030 OSLO

Andre dokumenter i saken:

1. ENDRING I HØRING AV FORSLAG OM ENDRINGER I ROVVILTFORVALTNINGEN , datert 07.06.2019
2. HØRING AV ENDRINGER I ROVVILTFORVALTNINGEN , datert 14.08.2019
3. 19/1892 HØRING AV ENDRINGER I ROVVILTFORVALTNINGEN , datert 06.06.2019

Saksopplysninger:

Klima - og miljødepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) og forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst (forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst). Det foreslås endringer i nødvergebestemmelsen i naturmangfoldloven § 17 og ny § 26 b om rovviltklagenemnd. Det foreslås videre endringer i rovviltforskriften §§ 4 og 5 om antall forvaltningsregioner for rovvilt, § 4 og 6 om felles bestandsmål og arealdifferensiering på tvers av flere rovviltregioner , § 6 om Landbruksdirektoratets rett til å avgi uttalelser til regionale forvaltningsplaner for rovvilt, og § 18 om kommunenes adgang til å klage på rovviltnevnendenes vedtak om felling av rovvilt. Det foreslås også endringer i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst §§ 29 a og 34 vedrørende fellingsmetoder på jerv.

Høringsfrist er satt til 1. oktober 2019. Alle dokumenter i høringen finnes her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/endringer-rovviltforvaltningen/id2653571/>

Endring i naturmangfoldslovens §17 – endring i nødvergebestemmelsen

Naturmangfoldslovens §17 lyder i dag:

”Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt under direkte angrep på bufé, tamrein, gris, hund og fjørfe”

I høringsnotatet vises til Bernkonvensjonen som Norge har sluttet seg til. Konvensjonen slår fast i artikkel 6 at partene skal treffe lovgivnings- og administrative tiltak for å sikre vern av arter av vill fauna som er angitt i vedlegg II. I vedlegg II er blant annet ulv, bjørn og jerv oppført. Alle former for «forsettlig fangst» og «forsettlig dreping» er i følge høringsnotatet forbudt etter Bernkonvensjonen. Men etter artikkel 9 kan partene gjøre unntak fra forbudet i artikkel 6, når det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning. Departementet mener derfor at det må tilføyes en formulering med at felling bare kan gjennomføres dersom det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning eller dersom det «må anses påkrevd».

Departementet foreslår i høringsnotatet at naturmangfoldslovens §17 endres til følgende (endring i kursiv):

«Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt *når det må anses påkrevd på grunn av et pågående eller umiddelbart forestående* angrep på bufé, tamrein, gris hund og fjørfe.»

Endring i naturmangfoldslovens §26 – etablering av ny rovviltklagenemnd

I følge høringsnotatet oppleves rovviltfeltet ofte som polarisert, der ulike interesser kan stå langt fra hverandre. Når klagesaker behandles i departementet stiller ulike interessegrupper ofte spørsmål ved om avgjørelsene er fullt ut faglige og i hvilken grad det i skjønnsutøvelsen er tatt politiske hensyn. Klagesakene legger også beslag på mye ressurser i forvaltningen.

Gjeldende rett er at vedtak om felling av rovvilt treffes av rovviltnemndene, fylkesmennene og Miljødirektoratet. Klageinstans for vedtakene er da Miljødirektoratet og Klima- og Miljøverndepartementet, alt etter hvor vedtaket som er påklaget er fattet. Vedtak om kvoter gjøres av enten rovviltnemndene (når bestandsmål er nådd) eller av Miljødirektoratet (bestandsmål ikke nådd), og alle vedtak kan påklages til Klima- og Miljødepartementet. Enkeltsoknader om skadefelling behandles av fylkesmennene i perioden 1. juni – 15. februar, og forøvrig av Miljødirektoratet. Henholdsvis Miljødirektoratet og KLD er da klageinstans.

Høringsnotatet foreslår at det etableres en uavhengig rovviltklagenemnd som skal kalles rovviltklagenemnda. Departementet foreslår at nemnda reguleres i en ny §26b i naturmangfoldloven. Rovviltklagenemnda skal være et uavhengig organ som i liten grad instrueres av departementet. Det foreslås at nemnda skal behandle klager på vedtak om kvoter for jakt, lisensfelling og skadefelling av rovvilt, vedtak om erstatning for tap av husdyr og tamrein til rovvilt og vedtak etter rovviltforvaltningens tilskuddsordninger. Det foreslås videre at rovviltklagenemnda i tillegg til å behandle klager også gis myndighet til etter eget initiativ å endre vedtak fattet av førsteinstansen.

Det skal lovfestes at departementet oppnevner rovviltklagenemndas medlemmer. Klagenemnda skal bestå av fagpersoner uten parts- eller organisasjonstilknytning og ledes av en jurist. I følge høringsnotatet bør det tilstrebes å finne medlemmer med faglig tyngde og integritet, og som ikke har profilert seg spesielt i den offentlige debatten om rovvilt.

Forslaget til ny § 26 b i naturmangfoldloven lyder da:

"§ 26 b (Rovviltklagenemnda)

Vedtak om kvoter for jakt, lisensfelling og skadefelling av rovvilt, vedtak om skadefelling av enkeltdyr av rovvilt, vedtak om erstatning for tap av husdyr og tamrein til rovvilt og vedtak etter rovviltforvaltningens tilskuddsordninger kan påklages til Rovviltklagenemnda.

Departementet kan ikke instruere Rovviltklagenemnda om avgjørelse i enkeltsaker eller omgjøre vedtak truffet av nemnda. Departementet kan heller ikke instruere Rovviltklagenemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller prioritering av saker.

I saker hvor Rovviltklagenemnda er klageinstans, kan departementet ikke instruere det organet som behandler saken i førsteinstans, om avgjørelse i enkeltsaker. Departementet kan heller ikke omgjøre vedtak i slike saker.

Departementet oppnevner medlemmene i Rovviltklagenemnda.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om Rovviltklagenemndas sammensetning, organisering, saksbehandling mv."

Endring i rovviltforskriftens §§4 og 5 – antallet forvaltningsregioner for rovvilt

NINA publiserte en rapport i 2016 med evaluering av den regionale rovviltforvaltningen og de regionale bestandsmåla. NINA mener i sin rapport at forvaltningsregionene for rovvilt er for små til at man kan forvente å holde bestandene stabile på eksakte måltall. NINA mener også at dagens forvaltningsregioner for rovvilt heller ikke tar tilstrekkelig hensyn til rovdynenes, utmarksbeitets eller reindriftens utbredelse. Departementet ønsker derfor å gjennomføre en høring på endring i forvaltningsregionene for rovvilt, og mener større regioner vil gjøre usikkerheten i forvaltningen mindre og stabiliteten høyere. I den forbindelse vises også til regionreformen der det fra 2020 vil være 11 fylker inkludert Oslo. Det er et ønske å gjøre rovviltregionene mere i samsvar med de 11 nye fylkene som følger av regionreformen.

I dag er det 8 forvaltningsregioner i henhold til rovviltforskriftens §§4 og 5. Dagens forvaltningsregioner er:

Region 1, Vest Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Region 2, Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust Agder.

Region 3, Oppland.

Region 4, Østfold, Akershus og Oslo.

Region 5, Hedmark.

Region 6, Møre og Romsdal, Sør Trøndelag og Nord Trøndelag.

Region 7, Nordland.

Region 8, Troms og Finnmark.

I hver forvaltningsregion har en rovviltnemnd ansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

I følge høringsnotatet er det få fordeler med å videreføre dagens modell med 8 forvaltningsregioner. Høringsnotatet drøfter ulike nye modeller med henholdsvis 4 og 5 forvaltningsregioner. Det foreslår deretter en løsning med 4 forvaltningsregioner:

Region Nord: Troms og Finnmark.

Region Midt Norge: Nordland og Trøndelag.

Region Vestlandet: Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland.

Region Østlandet: Innlandet, Oslo, Viken, Vestfold og Telemark og Agder.

Som et alternativ til dette foreslås 5 forvaltningsregioner der region Østlandet blir Innlandet, Oslo og Viken, og man får en egen region Sørlandet med Vestfold, Telemark og Agder.

Endring i rovviltforskriftens §§4 og 6 om felles bestandsmål og arealdifferensiering på tvers av flere rovviltregioner

Arealdifferensiering og soneforvaltning utgjør viktige grunnprinsipper i gjeldende rovviltpolitikk. Bestandsmål for de ulike rovviltartene er fastsatt i rovviltforskriften og er i dag fastsatt i den enkelte rovviltregion. Lokalisering av rovviltprioriterte og beiteprioriterte områder avgjøres av den enkelte rovviltnemnd. Unntaket er ulv der bestandsmålet er felles for dagens rovviltregion 4 og 5. Departementet foreslår å formalisere samarbeidet mellom rovviltregioner, gjennom at det legges føringer om samarbeid om arealdifferensiering på tvers av regioner. Dette begrunnes med at felles ansvar for å forvalte rovviltbestandene på tvers av forvaltningsregionene vil bidra til å øke presisjonen, fordi tilfeldigheter får mindre utslag og fordi det gir et langt bedre utgangspunkt å fastsette hensiktsmessige soner til rovvilt og beitedyr. Departementet mener det kan være hensiktsmessig å dele landet i to, med et felles bestandsmål henholdsvis nord og sør for Trondheimsfjorden og Stjørdalselva/Tevla. Det foreslås følgende fordeling av jerv og gaupe for henholdsvis sør og nord området:

Sør: 42 ynglinger av gaupe, 15 ynglinger av jerv, 3 ynglinger av bjørn, 4-6 ynglinger av ulv hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge.

Nord: 23 ynglinger av gaupe, 24 ynglinger av jerv og 10 ynglinger av bjørn.

Dette er uendret fra dagens bestandsmål i forhold til jerv, ulv og bjørn, men er en forflytting av 3 ynglinger av gaupe fra nord til sør, som begrunnes med utbredt tamreindrift i nord som sammenfaller med mye av gaupeområdene.

Endring i rovviltforskriftens §6 – Landbruksdirektoratets rett til å avgi uttalelser til regionale forvaltningsplaner for rovvilt

Rovviltnemndene skal utarbeide regionale forvaltningsplaner for rovvilt etter rovviltforskriftens §6 som står sentralt for å etablere en geografisk differensiert forvaltning med områder for rovvilt og beiteprioriterte områder. Departementet har vurdert forslag om å gi Landbruksdirektoratet rett til å avgi faglig uttalelse til rovviltnemndenes utkast til forvaltningsplaner, slik Miljødirektoratet har rett til i dag. Dette ut fra at Landbruksdirektoratet har kompetansen på rein og husdyr og kunnskap om virkemidler overfor landbruket.

Ut fra dette foreslås følgende endring i rovviltforskriftens §6 (endring i kursiv):

"Rovviltnemnden skal ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen ved utformingen av forvaltningsplanen. Planen skal sendes Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet til uttalelse før den vedtas av rovviltnemnden."

Endring i rovviltforskriftens §18 – kommuners adgang til å klage på vedtak om felling av rovvilt.

Etter gjeldende rett har kommuner som alminnelig utgangspunkt ikke rettslig klageinteresse når det gjelder enkeltvedtak fattet etter rovviltforskriften. Dette følger av den praksis som har blitt etablert på offentlige organer sin klagerett etter forvaltningslovens §28. Men det finnes allerede i dag unntak fra utgangspunktet om at offentlige organer ikke har rettslig klageinteresse. Gjennom rettspraksis er det slått fast at offentlige organer kan ha klagerett som

representant for innbyggerne eller en del av dem når det gjelder å ivareta almene interesser. Høringsnotatet drøfter fordeler og ulemper med at kommuner gis klagerett i rovviltsaker.

Det foreslås følgende endring i rovviltforskriftens §18 (endring i kursiv):

"Kommuner har klageadgang for enkeltvedtak fattet med hjemmel i denne forskriften."

Endring i Forskrift om utøvelse av jakt og felling og fangst §§29a og 34 – fellingsmetoder for jerv

Stortinget har fastsatt et nasjonalt bestandsmål på 39 ynglinger av jerv. Bestanden nasjonalt har i følge Rovdata sine tall variert fra 40 til 69 årlige registrerte ungekull før hiuttak. Generelt har bestanden av jerv ligget godt over bestandsmålet og det er gjennomført et større antall hiuttak. Det er et mål å redusere omfanget av hiuttak gjennom å effektivisere lisensfellingene. Det er vurdert ulike tiltak som kan effektivisere lisensjakta på jerv.

Departementet foreslår ut fra dette en endring i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29 a første ledd, slik at det tillates fast montert kunstig lys ved åtejakt på jerv.

Det foreslås videre en endring i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 34 annet ledd, slik at tilsyn med kamera kombinert med elektronisk overvåkning kan erstatte fysisk tilsyn ved bruk av fangstbåser på jerv. Det foreslås en rekke vilkår knytta til en slik endring, blant annet at fangstbåsen ikke skal plasseres lengre unna enn at fysisk tilsyn kan gjennomføres uansett vær og føreforhold, og at det også skal være en fellevarsler montert, som sender varsel til jegeren når lokket i fella faller ned.

Saksvurdering:

Endring i naturmangfoldslovens §17 – endring i nødvergebestemmelsen

Det er viktig at ikke muligheten for benyttelse av nødvergeretten svekkes, eller at man får en lovtekst som gir rom for mere skjønn. Dyrevelferdsloven har krav til at dyreeier skal beskytte sine dyr mot rovdyrtap, og benyttelse av nødvergeretten er et av dyreeier sine verktøy for å forhindre rovdyrtap. Stort sett er det slik i samfunnet at politi og påtalemyndighet bare starter etterforskning dersom det er mistanke om ulovlige eller straffbare forhold. Men det er vanskelig å se at det praktiseres slik i forhold til nødvergeretten. Naturmangfoldslovens §17 sier klart at eier eller noen som opptrer på vegne av eier kan felle rovvilt under direkte angrep på bufe, tamrein, gris, hund og fjørfe. Med andre ord er en slik handling tillatt. I tillegg har man dyrevelferdsloven der dyreeier er pålagt i den grad det er mulig å forhindre lidelse hos husdyr. Den som skal avgjøre om nødvergeretten skal benyttes i en gitt situasjon vil ofte ha få sekunder på å vurdere situasjonen.

Likevel ser man at politi og påtalemyndighet har som mere eller mindre standard handlingsmåte at det startes med omfattende etterforskning der nødvergeretten benyttes. Hva som kan defineres som «direkte angrep» gir rom for skjønn. Politi og påtalemyndighet sin handlemåte i denne type saker er en belastning for den som havner i en situasjon der nødvergeretten må benyttes. Man kan frykte at politiet har annet skjønn enn dyreeier og at det som i utgangspunktet er en lovlig handling kan ende opp med straff og dom.

Det oppgis at den foreslåtte endringen i naturmangfoldslovens §17 har til formål å tilpasse loven til det som Norge har forpliktet seg på i Bernkonvensjonen. En endring fra «under direkte angrep» til «når det må anses påkrevd på grunn av et pågående eller umiddelbart forestående angrep» vil trolig ikke innskrenke adgangen til å benytte nødvergeretten eller gi mere rom for at politi eller påtalemyndighet kan trekke sitt skjønn i ulike retninger. Hovedutfordringen er

kultur og interne retningslinjer hos politi og påtalemyndighet, der en lovlig handling der lite skulle tilsi at noe ulovlig foreligger, ofte blir etterforsket som om det var alvorlig kriminalitet.

Endring i naturmangfoldslovens §26 – etablering av ny rovviltklagenemnd

I dag gjøres forvaltningsvedtak angående rovviltsaker på mange nivåer, og både Miljødirektoratet og Klima- og Miljøverndepartementet får som klageinstanser etter forvaltningsloven mange saker å håndtere. Det kan se ut som om en del interesseorganisasjoner har påklaging av vedtak som en bevisst strategi for å vri forvaltningen i den retningen som organisasjonen kjemper for. Påklaging av forvaltningsvedtak blir ofte en omkamp på den forvaltningen som Stortinget allerede skulle ha avgjort. Dette har man sett siste par åra blant annet i forhold til felling av ulv, der fellingsvedtak blir påklagd stort sett uansett.

Man ser også at klagebehandling har fått for lav prioritet hos både Miljødirektoratet og departementet. Et eksempel på dette er alle klagen på enkeltvedtak i forhold til erstatning for rovvilttap på husdyr. Lokale erfaringer i Follidal er at saueiere har opplevd opptil flere års saksbehandlingstid på klagebehandling i Miljødirektoratet, noe som er meget uheldig i forhold til rettssikkerheten.

Man kan håpe at en mere uavhengig klagenemnd kan få til en mere effektiv klagebehandling. Man kan også håpe at en slik klagenemnd kan bidra til at interesseorganisasjoner flytter sitt fokus fra å benytte klageretten til omkamper på vedtatt politikk, og over mot de beslutningsprosessene der politikken blir vedtatt. Det er ikke heldig når klageretten bidrar til at Stortinget sin vedtatte politikk ikke blir effektivt gjennomført, slik man de seinere år har sett blant annet i forhold til felling og gjennomføring av vedtatte bestandsmål på både ulv og jerv.

Det tilrådes derfor at man stiller seg positiv til opprettelse av en slik uavhengig klagenemnd, selv om departementet vil slite med å finne folk som av alle parter oppfattes som uten tilknytning til noen organisasjon eller side i rovviltkonflikten. Det er foreslått at Klima- og Miljøverndepartementet skal oppnevne medlemmene til klagenemnda. I den forbindelse pekes på at ei rovviltklagenemnd bør ha kompetanse i forhold til både rovdyr og husdyr. Det mest kompetente departement i forhold til å vurdere husdyrfaglig kompetanse er Landbruksdepartementet. Det er derfor viktig at også Landbruksdepartementet kobles inn i forhold til oppnevningprosessen.

Endring i rovviltforskriftens §§4 og 5 – antallet forvaltningsregioner for rovvilt

Det foreslås en sterk reduksjon i antallet rovviltregioner. Dagens ordning med i alt 8 rovviltregioner har vært siden Forskrift om forvaltning av rovvilt ble oppretta i 2005. Dagens ordning har mange fylker i hver rovviltregion der det er lave målsettinger på rovviltbestander, og stort sette ett fylke for hver rovviltregion der det er høy målsetting på rovviltbestand. Hedmark har vært egen rovviltregion. Dette er logisk ut fra at det høye konfliktnivået der det skal være mye rovdyr tilsier at befolkningen har behov for innflytelse på både felling og soneinndeling. Der det er lite rovdyr er det lavere konflikt og mindre behov for lokal deltakelse i denne type prosesser.

Departementet foreslår at dette reduseres til 4 rovviltregioner eller eventuelt 5. Hedmark og det nye Innlandet fylket foreslås innlemmet i region Østlandet bestående av Agder, Telemark og Vestfold, Østfold, Oslo, Akershus og Innlandet. En så stor rovviltregion vil medføre at den lokale kunnskapen hos de som skal utøve makt forsvinner. Når soner for rovvilt og beiteprioriterte områder skal fordeles innenfor en så stor enhet med vidt forskjellige kulturer

for utnyttelse av utmarka, utvannes muligheten for å nå fram med lokal kunnskap og ønske om lokale prioriteringer. Hedmark og Oppland som nå blir nye Innlandet fylke har mye utmarksbeiting. Man har sett at dette medvirker til at lokalpolitikere, lokale forvaltningsmyndigheter og befolkningen generelt ofte har en god del kunnskap om praktisk utøvelse av utmarksbeiting. Når blant annet områder som Oslo, Akershus, Østfold og Vestfold med stort befolkningsgrunnlag men svært liten praktisk utøvelse av utmarksbeiting kommer med i rovviltregionen, vil områdene med utmarksbeiting komme i mindretall. Man vil få en betydelig utvanning av de kritiske stemmer som i dag taler beitekommunene sin sak. Man kan stille spørsmål ved om det har noen verdi med lokal forvaltning i stedet for nasjonal styring, når regionene blir så store som i dette tilfellet.

Konflikten mellom rovdyr og utmarksbeiting og mellom rovdyr og annen bruk av utmarka som jakt etc., er ikke bare en politisk uenighet om hva man skal satse på. Det er også en faktakonflikt. Siden de store rovdyra ble gjenintrodusert i norsk natur fra 1970 og 1980 tallet og utover, har man ofte sett at det er forutsatt løsninger i forhold til beitedyra som ikke er praktisk gjennomførbare. Og man ser at det ikke nødvendigvis er aksept for de reelle kostnadene som utøverne av utmarksbeiting får med ekstra arbeid, ettersyn osv. som følge av mere rovdyr, eller de reelle ulempene som rammer lokalsamfunnene forøvrig. I et demokrati er det flertallet som bestemmer, men det er likevel viktig at mindretallet gis mulighet for innflytelse. Ingen er tjent med den type polarisering som man i dag ser mellom «by og land» i rovdyrpolitikken. Fire store rovviltregioner vil muligens være gunstig i forhold til å oppnå presisjon på bestandsmål for rovdyra, men vil gi rovviltregioner der beitebrukerne og andre berørte i lokalsamfunnene blir hørt i mindre grad. Konflikten vil da forflytte seg vekk fra fellesarenaer som rovviltnemnder og lokale myndigheters utøvelse, og over til nasjonale interesseorganisasjoner og rettsapparatet. Det spås at så store rovviltregioner som det foreslås nå, vil bidra til at konflikten skjerpes i ikke ubetydelig grad.

Endring i rovviltforskriftens §§4 og 6 om felles bestandsmål og arealdifferensiering på tvers av flere rovviltregioner

I tillegg til 4 eller 5 rovviltregioner foreslås økt koordinering av bestandsmål og soneinndeling på tvers av rovviltregionene. Dette skal oppnås gjennom at man har område sør og nord som får fordelt nasjonale bestandsmål, og som igjen skal koordinere de ulike rovviltregioner i forhold til bestandsmål og soneinndeling. Dette blir da et nytt forvaltningsnivå mellom rovviltregionene og Miljødirektoratet, som også skal utøve makt. Det er sannsynlig at dette vil svekke rovviltregionene og rovviltnemndene sin myndighet, og således bidra sammen med den store reduksjonen i antallet rovviltregioner til forflytting av makt fra fylkespolitikken og over på nasjonale og statlige myndigheter. Det er det motsatte av lokal forvaltning. Det vil kunne svekke muligheten lokalsamfunna som er tildelt bestandsmål på store rovdyr har til å påvirke utviklingen. Mange vil nok mene at den muligheten er relativt svak allerede i utgangspunktet.

Endring i rovviltforskriftens §6 – landbruksdirektoratets rett til å avgi uttalelser til regionale forvaltningsplaner for rovvilt

Dagens rovviltforvaltning er styrt av Klima- og Miljøverndepartementet og Miljødirektoratet. Det medfører at den landbruksfaglige og husdyrfaglige kompetansen til departementene og direktorat har begrenset involvering i prosessene. Det fører også til at staten delvis er i konflikt med seg selv. Man ser i dag at Mattilsynet som er innenfor Landbruksdepartementet sitt område presser på i forhold til tiltak for å redusere rovdyrtap og husdyra sine lidelser. Den som da kommer i en skvis er den enkelte beitebruker, som møter både Klima- og Miljøverndepartementet sin politikk på rovviltbestander av en viss størrelse og samtidig

Landbruksdepartementet sine krav gjennom Mattilsynet på reduserte tap. Det er dessuten logisk at Klima- og Miljøverndepartementet og Miljødirektoratet har vesentlig svakere kompetanse på husdyr enn Landbruksdepartementet og Landbruksdirektoratet. Det er meget positivt med økt involvering fra Landbruksdirektoratet og man bør støtte at Landbruksdirektoratet gis rett og plikt til å avgi uttalelse til regionale forvaltningsplaner. Det er urimelig at den enkelte beitebruker som er den svake part i den sammenhengen her, skal komme i skvis mellom statlige organ med delvis motstridende målsettinger.

Endring i rovviltforskriftens §18 – kommuners adgang til å klage på vedtak om felling av rovvilt.

Man ser i dag at mange interesseorganisasjoner bruker sin klagerett meget aktivt. Slike interesseorganisasjoner kan ha varierende forankring lokalt i det område som den enkelte sak gjelder. Selvsagt så vil sjelden alle innbyggere og stemmeberettigede i en kommune ha samme entydige mening om denne type saker. Et flertall i politiske organ i en kommune vil kunne ha varierende grad av representativitet i forhold til hva innbyggerne mener. På den annen side så berører vedtak om felling av rovvilt blant annet lokale ressurser, lokale arbeidsplasser og lokale næringer. Kommuner bør kunne ha mulighet for å påklage vedtak om felling av rovvilt på vegne av sine innbyggere og sitt lokalsamfunn. Det vil skape en bedre balanse i en situasjon der nasjonale interesseorganisasjoner med profesjonell organisasjon og varierende grad av lokal forankring, allerede har mye plass i forhold til både å påvirke vedtak og å påklage vedtak.

Endring i Forskrift om utøvelse av jakt og felling og fangst §§29a og 34 – fellingsmetoder for jerv

Bestanden av jerv har ligget betydelig over bestandsmålet. Det gjelder nasjonalt og ikke minst i Hedmark der bestanden konsekvent har vært det dobbelte eller mere av det som har vært Stortingets fastsatte bestandsmål. Lenge var det svak uttelling på fellingskvoter under lisensjakt, men man har sette en bedring de siste år. Bedre hunder har ført til at det siste åra har vært tilgjengelige fellingskvoter og ikke fellingsprosenten som har vært begrensninga i forhold til å få jervestammen ned på Stortingets bestandsmål. Lisensjakt på jerv er krevende. Jerven er en streifer med meget store revirer, og den oppholder seg ofte langt unna bebyggelse og langt til fjells. Båsfangst har i en del tilfeller gitt uttelling, og dagens krav til tilsyn med fysisk oppmøte har vært en ikke ubetydelig begrensning. Å tillate elektronisk overvåking av fangstbåsen er en nødvendig endring, som bør bifalles. Det er også positivt at det foreslås tillatt kunstig lys ved åtejakt. Reglene blir da de samme som for åtejakt på rev. Ofte vil jerv kunne forekomme på reveåte.

Samtidig bemerkes at det er litt vanskelig å forstå hvorfor Klima- og Miljøverndepartementet ikke har vurdert ytterligere effektiviserende tiltak, dersom departementet virkelig mener alvor med at det ønskes å legge til rette for en mere effektiv lisensjakt på jerv. Et virkemiddel som har vært etterspurt i mange år og som nå ikke er nevnt, er å synkronisere perioden for lisensjakt på jerv med reinsjakta. Reinsjakta starter 20. august, mens lisensjakt på jerv nå starter 10. september. Særlig i starten av reinsjakta er det mange jegere i fjellet. Jerven har tidlig yngling allerede i februar/mars og det er vanskelig å se argumenter for at ikke jakt på jerv kunne starte likegodt 20. august som 10. september.

Innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å gjøre følgende vedtak:

Folldal kommune har følgende uttalelse til høring på endringer i rovviltforvaltningen:

Det er ingen merknad til den foreslåtte endringen i nødvergebestemmelsen i Naturmangfoldlovens §17. Det forutsettes at nødvergeretten ikke skal innskrenkes. Det bemerkes forøvrig at både dagens lovbestemmelse og den foreslåtte endringen fastslår at felling av rovvilt under de gitte omstendigheter som tillater bruk av nødvergeretten er en lovlig handling. Man stiller seg undrende til at politi og påtalemyndighet i en del tilfeller ser ut til å starte omfattende etterforskning på rutinemessig grunnlag av det som i utgangspunktet er en lovlig handling. Dette vil kunne medføre en betydelig tilleggsbelastning for den dyreeier som ser seg nødt til å ta i bruk nødvergeretten i en gitt situasjon, og vil i verste fall kunne medføre at dyreeiere vegrer seg mot å ta i bruk nødvergeretten for å beskytte husdyr.

Det støttes opprettelse av ei mest mulig uavhengig rovviltklagenemnd. Det er viktig at nemnda også har husdyrfaglig kompetanse og Landbruksdepartementet bør derfor involveres i oppnevning av nemndas medlemmer i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet.

Det frarådes reduksjon av antallet rovviltregioner fra 8 til 4 eller 5. Forslaget slik det står nå vil svekke mulighetene for lokal innflytelse på soneinndeling og fellingskvoter for de områder der det er høye målsettinger på rovdyrbestander og høyt konfliktnivå. Når soner for rovvilt og beiteprioriterte områder skal fordeles innenfor en så stor enhet som den foreslåtte region Østlandet med vidt forskjellige kulturer for utnyttelse av utmarka, utvannes muligheten for å nå fram med lokal kunnskap og ønske om lokale prioriteringer. Dette vil medføre at konfliktnivået øker, og at mere av lokalt engasjement vil forflytte seg ut av rovviltregioner og rovviltnemnder og over på andre arenaer. Det nye Innlandet fylke med Hedmark og Oppland bør være en rovviltregion.

Det støttes ikke å opprette et nytt nivå med område sør og område nord i tillegg til rovviltregionene. Dette vil svekke rovviltregioner og rovviltnemndene sin myndighet og vil bidra til mindre lokal innflytelse.

Det støttes at Landbruksdirektoratet gis rett til å uttale seg om regionale forvaltningsplaner for rovvilt, i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet. Økt husdyrfaglig kompetanse vil kunne virke konfliktdempende. Det er dessuten viktig at departementer og direktorater for henholdsvis landbruk og miljø samhandler seg i mellom, framfor at utøvende beitebrukere kommer i skvis mellom departement og direktorat med ulike innfallsvinkler. Mattilsynet som er underlagt Landbruksdepartementet krever reduserte tap av husdyr på utmarksbeite, mens Klima- og Miljøverndepartementet sitter med myndigheten på fellingskvoter.

Det støttes at kommuner gis klagerett på vedtak vedrørende felling av rovvilt.

Det støttes de foreslåtte tiltak for effektivisering av lisensjakta på jerv. Det bør gis adgang til bruk av lys ved åtejakt på jerv. Dagens krav til fysisk tilsyn av fangstbås for jerv bør erstattes med elektronisk overvåkning. I tillegg bør lisensjakt på jerv starte samtidig med reinsjakta 20. august.

Behandling i Formannskapet 29.08.2019:

Representanten Brit Kværness (Samlingslista) fremmet følgende endringsforslag.

Andre avsnitt. *Man stiller seg undrende til at politi og påtalemyndighet i en del tilfeller ser ut til å starte omfattende etterforskning på rutinemessig grunnlag av det som i utgangspunktet er*

en lovlig handling. Dette vil kunne medføre en betydelig tilleggsbelastning for den dyreeier som ser seg nødt til å ta i bruk nødvergeretten i en gitt situasjon, og vil i verste fall kunne medføre at dyreeiere vegrer seg mot å ta i bruk nødvergeretten for å beskytte husdyr. Tas ut.

Tredje avsnitt. *Dette vil medføre at konfliktnivået øker, og at mere av lokalt engasjement vil forflytte seg. Vil byttes med kan.*

Fjerde avsnitt. *Vil byttes med kan.*

Avstemning: Kværness' forslag fikk 1 stemme. 6 stemte mot og forslaget falt.
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 29.08.2019:

Folldal kommune har følgende uttalelse til høring på endringer i rovviltforvaltningen:

Det er ingen merknad til den foreslåtte endringen i nødvergebestemmelsen i Naturmangfoldlovens §17. Det forutsettes at nødvergeretten ikke skal innskrenkes. Det bemerkes forøvrig at både dagens lovbestemmelse og den foreslåtte endringen fastslår at felling av rovvilt under de gitte omstendigheter som tillater bruk av nødvergeretten er en lovlig handling. Man stiller seg undrende til at politi og påtalemyndighet i en del tilfeller ser ut til å starte omfattende etterforskning på rutinemessig grunnlag av det som i utgangspunktet er en lovlig handling. Dette vil kunne medføre en betydelig tilleggsbelastning for den dyreeier som ser seg nødt til å ta i bruk nødvergeretten i en gitt situasjon, og vil i verste fall kunne medføre at dyreeiere vegrer seg mot å ta i bruk nødvergeretten for å beskytte husdyr.

Det støttes opprettelse av ei mest mulig uavhengig rovviltklagenemnd. Det er viktig at nemnda også har husdyrfaglig kompetanse og Landbruksdepartementet bør derfor involveres i oppnevning av nemndas medlemmer i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet.

Det frarådes reduksjon av antallet rovviltregioner fra 8 til 4 eller 5. Forslaget slik det står nå vil svekke mulighetene for lokal innflytelse på soneinndeling og fellingskvoter for de områder der det er høye målsettinger på rovdyrbestander og høyt konfliktnivå. Når soner for rovvilt og beiteprioriterte områder skal fordeles innenfor en så stor enhet som den foreslåtte region Østlandet med vidt forskjellige kulturer for utnyttelse av utmarka, utvannes muligheten for å nå fram med lokal kunnskap og ønske om lokale prioriteringer. Dette vil medføre at konfliktnivået øker, og at mere av lokalt engasjement vil forflytte seg ut av rovviltregioner og rovviltnemnder og over på andre arenaer. Det nye Innlandet fylke med Hedmark og Oppland bør være en rovviltregion.

Det støttes ikke å opprette et nytt nivå med område sør og område nord i tillegg til rovviltregionene. Dette vil svekke rovviltregioner og rovviltnemndene sin myndighet og vil bidra til mindre lokal innflytelse.

Det støttes at Landbruksdirektoratet gis rett til å uttale seg om regionale forvaltningsplaner for rovvilt, i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet. Økt husdyrfaglig kompetanse vil kunne virke konfliktdempende. Det er dessuten viktig at departementer og direktorater for henholdsvis landbruk og miljø samhandler seg i mellom, framfor at utøvende beitebrukere kommer i skvis mellom departement og direktorat med ulike innfallsvinkler. Mattilsynet som er

underlagt Landbruksdepartementet krever reduserte tap av husdyr på utmarksbeite, mens Klima- og Miljøverndepartementet sitter med myndigheten på fellingskvoter.

Det støttes at kommuner gis klagerett på vedtak vedrørende felling av rovvilt.

Det støttes de foreslåtte tiltak for effektivisering av lisensjakta på jerv. Det bør gis adgang til bruk av lys ved åtejakt på jerv. Dagens krav til fysisk tilsyn av fangstbåser for jerv bør erstattes med elektronisk overvåkning. I tillegg bør lisensjakt på jerv starte samtidig med reinsjakta 20. august.

Behandling i Kommunestyret 12.09.2019:

Representanten Solvår Brustad Lilleeng (Ap) fremmet følgende endringsforslag:
Første avsnitt. *Det er ingen merknad til den foreslåtte endringen i nødvergebestemmelsen i Naturmangfoldlovens §17. Det forutsettes at nødvergeretten ikke skal innskrenkes. Det bemerkes for øvrig.* Tas ut.

Folldal kommune mener at ordlyden når det må anses påkrevd, må fjernes fra forslaget i Naturmangfoldlovens i § 17. Nødvergeretten må på ingen måte innskrenkes. Det bemerkes i tillegg... Legges til.

Avstemning: Lilleengs endringsforslag ble enstemmig vedtatt.
Innstillingen med endringer ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret 12.09.2019:

Folldal kommune har følgende uttalelse til høring på endringer i rovviltforvaltningen:

Folldal kommune mener at ordlyden når det må anses påkrevd må fjernes fra forslaget i Naturmangfoldlovens i § 17. Nødvergeretten må på ingen måte innskrenkes.
Det bemerkes i tillegg at både dagens lovbestemmelse og den foreslåtte endringen fastslår at felling av rovvilt under de gitte omstendigheter som tillater bruk av nødvergeretten er en lovlig handling. Man stiller seg undrende til at politi og påtalemyndighet i en del tilfeller ser ut til å starte omfattende etterforskning på rutinemessig grunnlag av det som i utgangspunktet er en lovlig handling. Dette vil kunne medføre en betydelig tilleggsbelastning for den dyreeier som ser seg nødt til å ta i bruk nødvergeretten i en gitt situasjon, og vil i verste fall kunne medføre at dyreeiere vegrer seg mot å ta i bruk nødvergeretten for å beskytte husdyr.

Det støttes opprettelse av ei mest mulig uavhengig rovviltklagenemnd. Det er viktig at nemnda også har husdyrfaglig kompetanse og Landbruksdepartementet bør derfor involveres i oppnevning av nemndas medlemmer i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet.

Det frarådes reduksjon av antallet rovviltregioner fra 8 til 4 eller 5. Forslaget slik det står nå vil svekke mulighetene for lokal innflytelse på soneinndeling og fellingskvoter for de områder der det er høye målsettinger på rovdyrbestander og høyt konfliktnivå. Når soner for rovvilt og beiteprioriterte områder skal fordeles innenfor en så stor enhet som den foreslåtte region Østlandet med vidt forskjellige kulturer for utnyttelse av utmarka, utvannes muligheten for å nå fram med lokal kunnskap og ønske om lokale prioriteringer. Dette vil medføre at konfliktnivået øker, og at mere av lokalt engasjement vil forflytte seg ut av rovviltregioner og rovviltnemnder

og over på andre arenaer. Det nye Innlandet fylke med Hedmark og Oppland bør være en rovviltregion.

Det støttes ikke å opprette et nytt nivå med område sør og område nord i tillegg til rovviltregionene. Dette vil svekke rovviltregioner og rovviltnemndene sin myndighet og vil bidra til mindre lokal innflytelse.

Det støttes at Landbruksdirektoratet gis rett til å uttale seg om regionale forvaltningsplaner for rovvilt, i tillegg til Klima- og Miljøverndepartementet. Økt husdyrfaglig kompetanse vil kunne virke konfliktdempende. Det er dessuten viktig at departementer og direktorater for henholdsvis landbruk og miljø samhandler seg i mellom, framfor at utøvende beitebrukere kommer i skvis mellom departement og direktorat med ulike innfallsvinkler. Mattilsynet som er underlagt Landbruksdepartementet krever reduserte tap av husdyr på utmarksbeite, mens Klima- og Miljøverndepartementet sitter med myndigheten på fellingskvoter.

Det støttes at kommuner gis klagerett på vedtak vedrørende felling av rovvilt.

Det støttes de foreslåtte tiltak for effektivisering av lisensjakta på jerv. Det bør gis adgang til bruk av lys ved åtejakt på jerv. Dagens krav til fysisk tilsyn av fangstbås for jerv bør erstattes med elektronisk overvåkning. I tillegg bør lisensjakt på jerv starte samtidig med reinsjakta 20. august.